

Že je od vsih krajev plamen proti visoki smreki švigal, kar vzame tisti neznani mož kosteno piščalko iz svojega aržeta, in začne tako močno piskati, da je vsim po ušesih cinglalo. Hitro primatlja in pridere od vsih strani strašna sila kač, gadov in modrasov k germadi, in od neke čudne moči gnani vsi v ogenj poskačejo in tam poginejo. Na enkrat se pa zasliši še močnejši pisk z Osoščice, da je vse pričijoče strah in groza spreletela. Mož na smreki to slišati, groze obledí: „Joj meni, ni mi več pomagila“, tako on zavpije: „Belo kačo sem slišal zažvižgati, zakaj ste me tako zvodili? — Bodite pa saj tako vsmiljeni, in ne pozabite vsakega leta na ti dan za me siromak vbogajme dajati.“ —

Komaj je vbožček te besede zrekel, se strašna kača z velikim hruščem kakor dereč potok čez stereo pečovje privali, in se v jezero prekucne, da pena kviško leti. Kmalo na uno stran jezera priplava, in vsa razljutena *) k goreči gromadi prilomasti, se kviško na smreko spne in revčeka v ogenj potisne. Strašno se kača v ognju premečuje in žvižga, pa silni ogenj jo kmalo premaga. Tako je srepa kača, ki je čredam toliko škode delala, s celim gadjim zaro-dom poginula. Spet so mogli kmeti brez straha svoje posle opravljati, in pastirji na Osoščici brez skerbi svoje črede pasti. Hvaležni svojemu dobrotniku še dan danesnji ne pozabijo obljube svojih prededov, in vsako leto na tisti dan ubogim obilne darove delijo.

S***(*Is Bčele.*)

Čolni Indijanov polnočne Amerike.

Zdajni Indijani, posebno tisti, ki pri velikih jezerih prebivajo, in vse potrebno železno orodje imajo, delajo take čolne, da se jim mora vsak ptujec začuditi, kedar jih pervikrat zagleda. Ti čolni so iz velikih in terdnih brezovih skorij ali kóz, ktere Indijani s prav tetrnimi ko-

*) Razlutena ali raztogotena, razježena, razjadena, razkačena.
Vrdn.

reninami nekakega germa sošijejo, in šive s smolo prevlečejo, da voda skozi ne more. Zgornji kraj ali rob čolna je iz dveh močnih jelovih drogov ali kolov, h katerim so brezove skorje trdno prišite. Znotraj je čoln s tankimi desčicami ali obódi pokrit, verh katerih je voliko širokih locanjev ali obročev našitih in privezanih, da se brezove skorje ne prederejo, kedar človek vanj stopi. (Majhen tak čolniček, ki ga je neki Indijan naredil, je zdaj v Ljubljanskem muzeumu v tretji stanici spodnega razdelka, kjer so tudi enesmuči, to je dva snežna čevlja in nekatere druge Indijanske reči shranjene.)

Taki čolni so za Indijane prav dobri. Ko se namreč Indijani v sredi polnočne Amerike po potokih vozijo, jim je večkrat treba čolne prenesti. Kedarkoli v take kraje potoka pridejo, da se zavolj skalovja ali drugih zadržkov ne morejo več v čolnih peljati, morajo vselej čolne in vse svoje reči ali pri ravno tistem potoku v boljši kraj, ali pa še celo v kak drugi potok po suhim prenesti, da se zamorejo dalje peljati. Če to delajo, se v nekterih krajih lahko več ko 1000 milj deleč v čolnih peljajo, samo de morajo včas po pol ure deleč peš iti, in vse svoje reči saboj nesti. Toraj so njih čolni za take vožnje prav dobri, ker so tako lahki, da dva človeka velih čoln, ki je 30 čevljev dolg in 5 čevljev širok, lahko neseta. Majhin Indijanski čolniček pa lahko en sam človek nese.

Velik čoln iz brezovih skorij zamore 40 ali 50 centov (z ljudmi vred) nesti. Kedar hočejo Indijani čoln močno nadeti, denejo 15 ali 20 dolgih drogov na dno čolna, de teža ne tiši samo na enim kraji.

Zadnjič zamorejo tudi Indijani take lahke čolne veliko lažje voziti, kakor težke lesene čolne. V večih čolnih imajo Indijani majhino jadrilo ali jambor *) in jadro, ki je 15 čevljev dolgo in 12 čevljev široko, s kterga pomočjo o dobrem vetru lahko vsak dan po 50 ali 60 milj deleč pridejo. Tudi so ti čolni bolj varni o viharju, kakor

*) Jadrilo je v čolnu ali ladii po koncu stoječe drevo, jadro pa razpeto platno, v ktero se vpiraje sapa čoln goni.

Ileseni. Dasiravno so viharji na velikem Mihiganskem, in na še večjem Gorenjem jezeru kaj zlo navadnega, se vendar v čolnu iz brezovih skorij ni treba nobene nevarnosti bati, če le brodarji dobro voziti in čoln prav obračati znajo, v čemur so Indijani grozno prebrisani.

Kedar Indijani s svojimi čolni blizu kraja pridejo, se močno varujejo, da s čolni v kateri kamen ne zadenejo. Če je breg skalovnat, se nekoliko od brega vstavijo, skočijo v vodo, in reči iz čolna na suho uosijo. Če so Evropejci v njih čolnih, kateri se nočejo radi zmočiti, jih tudi na ramah na suho prenesejo. Kedar je čoln izpraznjen, ga primejo in iz vode vzdignejo, ter ga prav počasi in na láhko na suho postavijo.

Če s takim čolnom neprevidoma v kako skalo zadenejo, se brezova skorja predere, in voda začne v čoln teči. Takrat se morajo naglo h kraju peljati in čoln izprazniti. Potem ogenj zakurijo, poškodovani kraj čolna posušé, našijejo kos brezove skorje nanj (kakor se na raztergano oblačilo kerpa ali zaplata našije), zasmolé šiv, in se dalje peljejo. Indijani imajo zato zmiraj nekoliko brezovih skorij ali kôž in nekoliko smole v svojih čolnih. Ziu-Indijani, in sploh Indijani tistih krajev, kjer je veliko bivolov (to je divjih kodrastih volov), delajo svoje čolne iz bivolskih kôž. Ti čolni se ravno tako delajo, kakor čolni iz brezovih skorij, pa so boljši in terdnejši, ker se tako radi ne prederejo. (Po Baragatovem popisu.)

Blago delo nekega dekleta.

V domačiji gospoda Handekova na Rusovskem začne ponoči goreti, in ogenj se tako naglo razširi, da morajo revni prebivavci vasi vse popustiti in iz hiš bežati, da so si samo življenje rešili. Tako je bila tudi pobegnila bolehná mati s troje otročeti, ali četerto ji ostane v goreči hiši, ker ni mogla vsih čtetvero na enkrat iznesti. Dva-, trikrat se je hotela v plamen po otroka verniti, ali vsaki pot ji ljudí zabranijo, ki so vidili, da ji ni mogoče